

AZ ELHAGYOTT SZOBÁBAN.

AVÁROST, melyhez érkezett, nem ismerte. Kijutván a rétről, kémlelődve szimatolt a kertek alatt egy olyan éjjeli szállás után, melyből a vendégszeretetről leszokott ember nem verheti ki.

Az őszi alkonyat már ott kocogott a nyomában, hát sietnie kellett. Figyelmét sötét ajtószáj vonta magára, mely magas udvar hátuljáról bámult reá, körülvéve egészen különös formájú, szinte bástyáknak tetsző : ajtó s ablak nélküli épülettömböktől.

Sietve bujt át az ócska kerítésen, mikor vízszintes deszkákkal körülfont négyszögletes udvarfélében találta magát.

Emberhosszúságú kőládák heverték a falak mentén, melyek hasonlítottak a vályúkhöz, de emlékeztettek a római koporsókra is. Semmi sem mutatta, hogy itt emberek tartózkodnak.

Kifeszítette az egyik rozoga deszkát, mikor ismét hasonló helyiségbe került.

Még vagy három ilyféle udvaron kellett átvergődnie, míg a nyitott ajtóhoz juthatott.

Benézvén : hosszú, üres termet pillantott meg — korhadtt deszkapadlóval, hámló, fehér falakkal — s az ajtóhoz közel : téglából hevenyészett, széket helyettesítő grádicsal.

A helyiség, az ajtó feletti piszkos üvegablakon keresztül kapta a világítást.

Mindjárt a bejáratnál, a mennyezet alatt : egy árván gubbasztó villanylámpa tűnt szemébe. Kattintott a kapcsolón s a körte kigyulladt. Sietve oltotta el.

Még nyugalmasabbá tette a helyiséget, hogy a kulcs sem hiányzott a zárból.

Most a szoba hátsó részét vizsgálta át.

Régi szalmából vetett ágy sárgállott a fal mellett. S rajta, fekvő helyzetben : kivehetetlen, barna tömeg.

Már vissza akart fordulni, midőn az ismeretlen gomolyag teljes mozdulatlansága mégis visszaadta bátorságát.

Közelebről már egészen jól kivehette, hogy gazdátlan pokróc hever a szalmán, ám oly furcsán összehúzódva, mintha ember aludnék ott.

Szinte úgy hatott, mint valami levetett, emberi lárva.

Vajjon ki lehetett, aki e rongyot ott hagyta? ... Hát nem fáj

neki, hogy csak oly könnyedén odadobta bőrét, mellyel annyiszor melengette nyomorúságában a testét?...

S úgy nézett a rongyra, mint valami fétisre.

Csak nagynehezen szokott a gondolathoz, hogy éjtszakára ő is takaródnai fog a pokróccal.

Letelepedett a grádicsra s utolsó őszi napjaira gondolt. Mióta letöredeztek törzséről az ágak, melyek az élet sűrűjébe fonták valaha őt is — végigcsavarogta az egész világot. S lelkét most : kitárt híd-kapunak érezte, melyen keresztülfolyik az egész élet — s hallotta messzi vizeknek elhaló harangozását. — Bizony jobb lett volna nem emlékezni semmire sem, mert csak azok tudták magukat keresztülgýúrni az életem, akik nem ismerték a mult kísértetjárását.

Mialatt továtündött, álom fogta el s mire felébredt : az éj végtelen ponyvatakarója már szétterült a földön.

Itt akart éjjel meghálni, hátul a szalmaágyon.

Lassan tapogatódzott tova a falak mellett, hogy a villanyt felgyujtsa s vackát megigazítsa.

Végre megtalálta a kapcsolót.

Kattintott rajta egyet — kattintott kettőt. De a lámpa nem gyulladt ki. Ismét megpróbálta, ám hiába csavarta jobbra — hiába balra — fény — nem verte szét a sötétséget.

S ő, aki annyiszor birkózott meg régebben az éjtszakával, itt, ebben a szobában : nem tekintette többé pusztá fényváltozásnak, hanem sajátságos élő valaminek, mely testetlenül bár, de mégis a maga teljesen különálló életét élte : örök hallgatódzásával s félelemterjesztésével.

S gyűlölettel gondolt a rémület szóra, melynél nem ismert aljasabb s megalázóbb támadást az emberi lélek szabadsága ellen. De amely mégis ott settenkedett ősidőktől fogva, beleágyazva a tudatalattiság sötét bozótjába, hogy bármely pillanatban elősompolyogjon s beledőfje a rémület lélegzetállító kését a kalapáló torokba ; vagy odacövekelje — a lélek jogán — az Istennel rokonságot tartó ember nyomorult lábát a földbe.

S a félelem az ajtóra terelte figyelmét, melyet elfelejtett bezárni.

S most egyszerre rohanni szeretett volna. De félt léptei kopogásától s attól, hogy lábai alatt rejtett kriptába szakad a korhadt padló.

Óvatos-lassan tapogatódzott hát előre.

Csak most érezte meg, hogy a rémület a halál-gondolatnál is nehezebb.

Szinte gépszerű perccgetéssel mozdította odébb görcsmerev tagjait. Mintha nem is ember lett volna, hanem a sötétben — hosszú, kaszás lábaival kínlódva araszoló pók.

Keze a kilincshez ért.

Az ajtószárny engedett s hangtalan kifelé fordult. Mielőtt utána nyúlt volna, lélegzetfojtva hallgatódzott. S úgy tetszett, hogy az Éjtszaka ott áll vele szemben, a sötétben — mozdulatlanul — dermesztő csendben.

Kétségbeesetten nyúlt a kilincs után.

Végre becsukta az ajtót. Majd óvatosan a kulcsot forgatta meg. Egyszer — kétszer . . . Bizonyos, hogy senki sem hallotta meg.

Kissé megnyugodott.

Még egyszer visszatapogatódzott a kilincshez. De alighogy hozzáért, az ajtó nesztelen kifelé fordult.

Mi történhetett itt vajjon? . . .

Előlről kellett kezdenie újból a végigrettegett próbálkozást.

De hátha tévedett? . . . Hátha nem is csukta be elég szorosan az ajtót? . . . Vagy talán a nyelv nem csapódott a zárba? . . .

A kilincset erősen magához húzva, ismét megforgatta a kulcsot. Négyezer-ötször egymásután. S mintha most világosan hallotta volna a zárban az acél kattanasát.

Kísérletkép ismét rátette kezét a kilincsrre.

Az ajtó nesztelenül lendült ki.

Ijedten kapott utána s a rettegés visszhangosan kezdte verdesni a torkát.

Nesztelen tusában újból nekiesett a zárnak. Ám akárhányszor forgatta meg benne a kulcsot, a lenyomott kilincs mindig újból kitért az ajtót.

Mitévő legyen? . . . Fogja-e tovább is erősen a kilincset s az ajtóban ácsorogva, várja be a hajnalt? . . . De ez lehetetlenség volna. Hisz a rémület végtelenbe nyujtaná a perccet.

S megroggyant, kifáradt teste vágyakozásával: a szalmaágy zizegésére s elpihentető, jóleső melegségére gondolt.

S minél erősebben törte magát a lemondásba, annál sürgetőbben érezte lábainak húzását a pihenőhely felé.

Végre arra határozta magát, hogy a szalmaágy közelében, az egyik sarokban átvirrasztja az éjt.

Nesztelenül engedte el a kilincset. S ugyanoly óvatossággal araszolt vissza.

Útközben megállott, hogy hallgatódzék. Egyszerre hűvös levegőáramlás érte arcát.

Az ajtónak nyitva kellett lennie. — Az ajtót valaki nyitva hagyta.

A félelemtől szinte odacövekelődött a szoba közepére s a gerincvelő dermesztő hidegsége a nyakcsigolyáig húzódott fel.

A holdfényes, hűvös éjszakák jutottak eszébe s a füves mezőségek, hol bolyongásai közben, harmathullajtó csendben hányszor ásta magát bele illatos szénadombokba, vagy szalmakazlak melegébe. De még a végtelenbe nyúló legelők száraz fűvén is szívesebben heverészett volna el. A csillagok vigyáztak reá a magasból.

Oda vágyódott vissza. S azon volt, hogy mihamarább elhagyja az átkozott szobát.

Inkább szélverte, nyikorgó deszkabódékban, vagy kukoricagórék közt húzza meg magát máskor, semhogy még egyszer a félelem levegőtlen szobájában dermedten kínlódják.

De hányszor kellett bátorságra eröltetnie elhatározását, míg nyomorult gomolyaggá húzódva össze, helyéről tovább tudott mozdulni. Ebben a guggoló helyzetben tapogatódzott előre.

Most még erősebben lehelt arcába a kinyitott ajtó hűvös szája. A kapcsolót kereste. Onnan csak két lépés volt az udvar. A bekerített helyek félszabadságot jelentettek. S a mögöttük elterülő végtelen mezőségen már nem kellett mitől tartania.

De a kapcsolót nem találta meg. Pedig ott kellett lennie. A hideg éjjeli levegő folyton erősödő fuvása az ajtó közvetlen közelségét jelezte. Felállott guggoló helyzetéből s karjaival szinte pókszerű mászással: végigtapogatódzott a falon.

Közben egy lépést tett előre s kereső kezét valamivel odébb nyújtotta.

Ekkor: falból kiálló merevséget érintett meg.

Nem tudta, mi lehet. Hiszen úgy emlékezett, hogy ezen a helyen a kapcsolón kívül semmi sem nyúlt ki.

Újból odaért.

A hűvös tapintású, henger alakú nyúlványnak nem volt mindjárt a fal szomszédságában vége.

Tovább húzta rajta ujjait — s ahol legkeskenyebb volt a kinyúló kar, ott: bunkószerű csomósodásba duzzadt szét.

Meg akarta tapogatni alulról. S ebben a pillanatban a bunkó hirtelen szétnyilott, csuklóját vasmarok szorította össze s többé nem engedte el.

A kiszakadó rémület széles késpengéjét kalapáló torkába verte és a sohasemszabadulás rettenetes érzésével hullott ki szájából fuldoklása:

— Jaj... Isten... ember...

Fuimus.

ISZOM A FÉNYT.

*A vad, meleg asszonyillatot,
a kezed minden apró mozdulását,
a hangod széles, nagy csodáit,
a bőröd fehér szikrázását,
a hajad szőke kalászeit,
a szemed kék Siloe-tavát,
amiben megtisztul a világ:
úgy iszom, iszom görcsösen,
mint sápadt virág
az ég csorduló nehéz italát:
a fényt.*

Apor Elemér.